

Nytårsaften

Salmevalg

2: Lovet den Herre

716: Guds godhed vil vi prise

114: Hjerte, løft den glædes vinger

712: Vær velkommen, Herrens år

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas

Da otte dage var gået, og han skulle omskæres, fik han navnet Jesus, som han var blevet kaldt af englen, før han blev undfanget i moders liv.

Prædiken

Martin er ikke et navn – Martin er en massebetegnelse. Sådan tænkte jeg ofte, da jeg var yngre. I min klasse var vi tre, der hed Martin. På min efterskole var vi fire. Og da jeg boede på kollegieværelse under min studietid, hed fire ud af de 12 mænd, der boede der, Martin. I skolen havde vi også en gang besøg af SSP. Det var dengang, hvor Brian

var landets mest belastede navn. Man kunne være en "Brian", og så kørte man helt sikkert på en knallert, der både var tunet og boret; og man havde forsøgt at køre fra politiet et par gange; man var kort sagt på kant med loven, hvis man hed Brian. Men da SSP kom, aflivede de den myte ved at vise os statistikkerne: Man var i virkeligheden en Brian, hvis man hed Martin. Der er ikke noget at sige til, at jeg af og til drømte, at jeg hed Bastian. Men sådan en periode har vi nok alle sammen været igennem – hvor vi drømte om at hedde noget andet. På trods af alt det, så har jeg næsten altid været glad for mit navn. Det kan godt være, at Martin er en massebetegnelse; men det er også mit navn, og lige så snart jeg hører nogen sige det, så reagerer jeg. Jeg kigger i retning af lyden; af og til er det en anden Martin, de taler til; men ofte taler de til mig, og så er det fantastisk at høre mit eget navn.

Jeg kan høre på stemmen, om det er en, der kender mig godt, eller om det er en, der råber mit navn op, fordi jeg skal til en konsultation. Jeg kan også høre, om personen er vred, glad eller fuld af kærlighed. Jeg kan høre på

stemmen, om den, der kalder, vil mig noget godt eller vil have mig til noget.

Der er så mange følelser forbundet med mit navn, fordi navnet er en del af mig og min identitet. Derfor betyder det også en hel del, når folk kalder mig ved navn. Så er der en forbindelse imellem os. For det at sige et navn er meget intimt. Når et andet menneske siger vores navn, så føler vi os kendt. Vi føler, at det andet menneske gerne vil os, gerne vil kende os. Når nogen derfor siger vores navn, så føler vi også, at der ligger meget mere i det, end blot kendskab til os; vi føler os anerkendt.

De fleste danskere får deres navn, når de bliver døbt. Vi siger, at vi er døbt til et særligt navn. Vi ved udmærket godt, at dåben ikke er et navngivningsritual, men navngivningen og dåben hænger på en måde alligevel sammen, fordi det har med vores identitet at gøre:

Mit navn er Martin Bonde Eriksen, jeg er søn af Ele og Steen Bonde, jeg er dansker, og så er jeg i øvrigt døbt til at være Guds barn.

De fleste kulturer har et ritual ved et barns fødsel, der er med til at sige noget om barnets identitet. Det har jøderne også. De omskærer drengene efter otte dage og navngiver samtidig børnene, og så ved de, at de er jøder. De tilhører et folk, der har den selvforståelse, at de er udvalgt af Gud. Og således blev også Jesus omskåret på ottendedagen, og det er naturligvis derfor, at det er evangelieteksten til denne dag, otte dage efter jul, der tilfældigvis også falder sammen med nytårsfesten. Vi er stadig i gang med jul. Julefortællingerne handler alle om Jesu fødsel og opvækst; vi hører om de små begivenheder i et menneskeliv, der alle på sin vis er helt almindelige. Men så er der alligevel en større dimension og en dybere mening, for det var jo ikke en helt almindelig fødsel, og han fik ikke et helt almindeligt navn, og da Jesus besøgte templet som tolv-årig, kaldte han templet for sin faders hus.

Jesus fik sit navn efter otte dage. Jesus kunne med rette have tænkt, at Jesus ikke var et navn – det var en massebetegnelse. Der var nemlig mange, der hed sådan. Men det var *hans* navn, og navnet Jesus betyder ”Herren

frelser”, og navnet blev hans skæbne. Han blev selv frelseren. Det var hans identitet, og den hang sammen med hans navn, med hans forældre og med hans folk.

Som Kristus blev omskåret, skal vi døbes. For gennem omskærelse og dåb bliver vi sat ind i en sammenhæng, der er større end vores egen lille mikro-verden. Vi får en historie, som rækker ud over slægten og folket. Vi bliver sat ind i et fællesskab, der bryder vores grænser: familiære, kulturelle, mentale og nationale grænser.

Det er forunderligt, at den éne og samme handling, at blive døbt eller at blive omskåret, både er et udtryk for vores særlige identitet, at vi får et navn, og at vi fødes ind i en bestemt kulturel og national sammenhæng, og så samtidig gør os helsebringende fremmed for selvsamme sammenhæng. For vi er døbt til et langt større fællesskab end det dansk-nationale fællesskab. Med dåben bliver vi en del af Kristi fællesskab, som bryder vores nationale og kulturelle særtræk. Nogle af særtrækkene er jeg glade for, andre er jeg mindre stolt over. At blive født ind i en nation, er lidt som at blive født ind i en familie: man bestemmer

ikke selv, og nogle af de træk, som man finder mest irriterende hos de andre, har man til overmål selv... Det er den dobbelthed, dåben sætter os i: som os selv, som danskere, der lever og har rod i Danmark, og som mennesker i en menneskehed, der har beboet det meste af den landfaste jord.

Det er meget dansk at have et sen-efternavn. Jeg hedder selv Eriksen, og før jeg blev gift hed jeg Christensen. Jeg brød mig ikke særligt om det efternavn, for det forekom mig så almindeligt. Men da jeg studerede i Tyskland med tyske og internationale studerende, syntes de alle, at Christensen var så smukt et efternavn. Da tog jeg det til mig. Der er ingen grund til at løbe fra sin nationale identitet. Det er smukt at hedde Christensen eller Eriksen eller Hansen eller Jensen. Men der er kræfter på spil i Danmark og i verden, der ønsker at gøre det til noget *særligt* smukt at hedde "sen". De nationale ideologier vinder stærkt frem, på samme måde som i 20'ernes og 30'ernes Europa, og vi taler snart lige så ondskabsfuldt om fremmede kulturer, som antisemitterne talte om jøderne.

Verden er de seneste år atter blevet mere ustabil, og i mange sammenhænge er reaktionen, at vi må lukke os om vores eget og dyrke det, så det ikke brydes ned, når kulturerne støder på hinanden.

Jeg tror, reaktionen hænger sammen med, at vi har skåret vores kulturs rødder over; vores rødder stikker ikke længere så dybt, og nu søger vi febrilsk efter de gamle rødder i muldet, og alt imens hegner vi os ind, sætter grænsebomme op, og forlader i stigende grad de globale fællesskaber, for vi har en kultur, vi skal genforenes med.

Men vi skal ikke genforenes med en glørværdig fortid; vi skal i stedet genvinde stoltheden over den kultur, vi er født ind i, med de traditioner og skikke, der følger med, og så skal vi stolt fremvise den kultur til dem, der er fremmede for os.

Og dér er dåben og vores navngivning en helt særlig begivenhed, der på en og samme tid giver os en personlig og en national identitet, samtidig med, at vi med dåben er sat ind i en universel sammenhæng, som sprænger en alt for hurtig sammenkobling af det at være kristen og det at

være dansker. Med dåben får vi indpodet en vaccine imod en religiøs overophedning af det nationale, uden at det nationale dermed fratages værdi som identitetsmarkør.

I dåben bliver vi en del af Kristi legeme. Vi er Kristi krop, vi er den *genopstandnes* hellige legeme. Kristus får krop gennem os. Med Paulus' ord, så hører vi alle, jøde eller græker, træl eller fri, dansker eller somalier, Kristus til. Og vi er alle, mand eller kvinde, hetero- eller homoseksuel, døbt, omskåret eller navngivet, arvinger til Guds rige i kraft af Guds løfte.

Så når vores statsminister gang på gang peger på *ligeværd* som én af grundværdierne i dansk kultur, så skal vi huske på, at vi ikke er ligeværdige i kraft af, at vi er danskere og hedder "sen" til efternavn; vi er ligeværdige i kraft af, at vi alle tilhører Kristus.

Vi er alle én i Kristus Jesus! Sådan siger Paulus. Og når vi så hører hvert enkelt menneskes navn udtalt klart og tydeligt over døbefonten, så forstår vi, at "vi" ikke blot er en massebetegnelse, "vi" er Martin, Eva, Marco, Aisha osv.

Gud lod sig føde, og barnet fik navnet Jesus, der betyder ”Herren frelser”, selv Guds søn fik otte dage efter sin fødselsdag et navn, som han kunne kendes på. Og når han hørte det navn, så var det, når hans mor, Maria, vuggede ham blidt i søvn, når Josef skældte ham, når hans kammerater glædesstrålende kom ham i møde på de støvede gader i Nazaret, eller når rabbineren i synagogen skulle høre ham i Esajas’ bog. Og når han hørte sit navn følte han sig elsket, set, afsløret, hadet og tilgivet – alt efter situationen. Han forbandt sit navn med sin identitet. Og det er den hemmelighed vi bærer med os i dåben, for efter Gud er blevet født og gik i blandt os, og bar navnet Jesus, så er hvert eneste barn favnet i Guds kærlighed, så er hvert eneste barn kendt og anerkendt som ét særligt menneske blandt milliarder, og alligevel som en del af den menneskehed, som Kristus ønsker at forsones, trods vores oprør, trods vores ringeagtelse af de fremmede navne; selv Jesus begyndte sit liv som fremmed, som flygtning i Egypten. Tør vi som ham omfavne vores eget og elske det

fremmede? Jeg håber det. Lad det være vores bøn for det kommende år. Amen

Kirkebøn

Vi beder dig ud af vores rædsel for menneskelig ondskab: Bevar os fra den blinde frygt og det blinde had. Lad aldrig terror og vold få magt over vores hjerter, så vi lammes af rædslen. Bevar vores forstand og omtanke, bevar fællesskabet mellem mennesker. Giv os styrke og mod til at søge freden og retfærdigheden.

Du, som bad for fjender, du som alene kan bekæmpe Satans magt: Hjælp os til at leve frimodigt. Forlen os og alle freden.

Lad os sammen bede... Fadervor